

DOI: 10.33310/2518-7813-2019-65-2-101-106
УДК 378:159.98

Анжеліка ІВЕРШИНЬ

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»,
м. Одеса, Україна
e-mail: asus56137@gmail.com*

ДІАГНОСТИКА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

У статті акцентовано увагу на понятті «креативність майбутніх вихователів дітей дошкільного віку». Зауважено, що саме від креативного потенціалу педагогів дошкільної освіти залежить креативний розвиток вихованців. Зазначено, що креативність є складним багатокомпонентним явищем, яке охоплює інтелектуальну сферу людини, особистісні якості, життєву позицію та спрямовує особистість на творчість. Запропоновано структуру креативності майбутніх вихователів, яка складається з наступних компонентів: мотиваційного, емоційно-ціннісного, когнітивного, та рефлексивно-творчого. Запропоновано діагностувальний інструментарій щодо визначення ступеня розвитку компонентів креативності майбутніх вихователів та проведено констатувальний зріз розвитку креативності студентів бакалаврату.

Ключові слова: креативність, майбутні вихователі дітей дошкільного віку, діагностика.

Сучасні глобальні зміни, що пов'язані зі стрімким науково-технічним прогресом, зміною життєвих цінностей, переглядом стандартів життя, ставлять перед вищою школою завдання з формування людини з розвиненими творчими здібностями, прагненням до постійного самонавчання, креативності, готовності до роботи у висококонкурентному середовищі.

Не випадково, що сьогодні питання творчого розвитку підростаючого покоління виходять на рівень державної політики. Так, у доповіді Британського Національного консультативного комітету з творчої і культурної освіти (NACCE) відзначається, що «розвиток творчих здібностей має фундаментальне значення в рішенні проблем економічного розвитку, оскільки нові ідеї, інновації та винахідливість у розробці продуктів і послуг стають все більш важливими для економічної конкурентоспроможності компаній і країн» [1, 15].

Джозеф Бойс висловив актуальність теми творчого розвитку в лаконічній фразі: «Creativity is a national income» (Творчість – це національний дохід) [1, 61].

В освітніх програмах багатьох країн світу (США, Англії, Польщі, Японії, Китаю та ін.) особлива увага приділяється створенню умов для прояву творчого, креативного потенціалу молоді. Такого роду програми вже в повній мірі реалізуються в контексті гуманітарних і природничо-наукових спеціальностей у зарубіжних університетах, таких як Політехнічний університет Ренселаера, Стенфордський університет (США), Університет Гонконгу (Китай), Університет Варшави (Польща) та ін.

В Україні проблема креативності має визнання на державному рівні – у «Національній доктрині

сучасного розвитку освіти в Україні» творчий розвиток людини відноситься до однієї з пріоритетних цілей освіти, вказується на необхідність розвитку креативності особистості [8]. Однак, не до кінця вирішеними залишаються питання розвитку креативності майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Мета статті – дослідити ступень розвитку креативності майбутніх вихователів.

Завдання: розкрити сутність феномену креативності, визначити структурні компоненти, розробити діагностувальний інструментарій щодо визначення ступеня розвитку компонентів креативності майбутніх вихователів та проаналізувати результати експериментального дослідження.

Аналіз науково-педагогічної літератури дозволив констатувати, що теоретичні і методологічні аспекти розвитку креативних якостей особистості розкрито в працях В. Андрєєва, В. Загвязинського, В. Риндак, І. Калюшина, О. Леонтьєва, С. Рубінштейна. Розуміння творчості як механізму розвитку особистості представлено в працях Я. Пономарьова, Д. Сімсона, А. Тряпціної, Едварда де Боно. Питання творчої самореалізації особистості в освіті розглянуто І. Зязюном, Г. Ільїним, В. Вишнякової, О. Листопадом, А. Морозовим, А. Мелік-Пашаєвим, Б. Неменським, А. Хутрським та ін. Проблема креативності та креативних здібностей досліджена Т. Баришевої, Л. Єрмолаєвої-Томиної, Дж. Гілфордом, П. Торренсом, Б. Едвардс і ін. [2,4,5,6,9].

В дослідженнях авторів (І. Зязюн, Т. Баришева, Л. Єрмолаєва-Томина, Дж. Гілфорд, О. Листопад, П. Торренс, Б. Едвардс і ін.) креативність визначена як інтегральна творча здатність, яку можна і треба розвивати. Фонд наукових знань з цієї про-

блеми постійно поповнюється, сучасні дослідження в галузі креативності далеко не вичерпують цієї проблеми, що має велике значення для творчого розвитку особистості.

Досліджуючи природу творчості, вчені (Д. Сімпсон) запропонували називати здатність, яка реалізується у творчій діяльності, креативністю. [6, 156].

Аналіз літератури дозволяє зробити висновок, що у поняття креативності, як і у будь-якого складного психологічного феномена, не існує єдиного визначення. Так, Великий психологічний словник визначає креативність – (від англ. Creativity) як «рівень творчої обдарованості, здатності до творчості, що становить відносно стійку характеристику особистості» [3, 217].

П. Торренс виокремлює наївну креативність, притаманну дітям, у яких відсутній життєвий досвід, і культурну креативність, суть якої у подоланні межі буденної свідомості, відхилу від шаблонів [9].

В інтерпретації К. Роджерса, креативність – це здатність виявляти нові способи вирішення проблем і нові способи вираження думки [9].

Британський дослідник Філіп Картер (Carter), вважає, що креативної особистості притаманне таке: чутливість до проблеми, тобто можливість відчувати тонкі, невизначені, складні особливості навколишнього світу; розвинуте мислення, яке характеризується швидкістю, гнучкістю, спритністю, здатністю до структурування; у практичній діяльності особистість виявляє оригінальність, винахідливість, продуктивність; незалежність у судженнях, упевненість, самодостатність поведінки, почуття гумору. [9].

Л. Ермолаєва-Томіна зазначає, що у формуванні креативності обов'язковим є самопізнання і пошук індивідуального стилю діяльності з опорою на психофізіологічні особливості. [4]. У дослідженнях Н. Баришевої, Ю. Жигалова, Н. Лейтеса визначено зміст, компонентні складові креативності особистості та пропонується різні моделі її реалізації.

Так, Н. Лейтес виділяє у структурі креативності:

- інтелектуальні передумови творчої діяльності, які дозволяють створювати щось нове, раніше невідоме, а також знання і вміння, необхідні для створення нового;
- особистісні якості, які допомагають продуктивно діяти в ситуаціях невизначеності, виходити за рамки передбачуваного, виявляти спонтанність;
- життєву позицію людини, що припускає відмову від шаблонності, стереотипності в судженнях і діях, бажання сприймати і створювати нове, змінюватися самої і змінювати світ на-

вколо себе, розуміє високу цінність творчості, активності і розвитку [9].

Т. Баришева психологічну структуру креативності розглядає як систему, системоутворюючими параметрами якої є: мотиваційні (творча позиція); інтелектуальні (дивергентність мислення, здатність до перетворень); естетичні (образність, асоціативність, перфекціонізм); екзистенційні (модель світу, яка відкрита, мобільна, здатна до реконструкції); комунікативні параметри [2].

Зміни, що відбуваються в сучасній дошкільній освіті, висунення в якості пріоритетних проблеми розвитку креативної особистості ставить перед університетською освітою завдання становлення і розвитку майбутнього вихователя як творчої особистості. На вихователя дітей дошкільного віку покладена важлива місія – формування у нового покоління креативних якостей творця. Саме від креативного потенціалу педагогів ЗДО залежить креативний розвиток вихованців дошкільного віку (О. Зайцева, В. Карих) [5].

Під креативністю майбутніх вихователів дітей дошкільного віку розуміємо якість особистості, яка ґрунтується на потреби в самореалізації, характеризується гнучкістю і оригінальністю мислення і проявляється в здатності до творчої діяльності.

Підготовка педагогів дошкільної освіти має свою специфіку у розвитку креативності студентів. На основі аналізу теоретичного матеріалу з проблеми дослідження була визначена структура креативності майбутніх вихователів, яка складається з таких компонентів: мотиваційного, емоційно-ціннісного, когнітивного, рефлексивно-творчого. Так, *мотиваційний* компонент креативності майбутніх вихователів характеризує потреби до творчої діяльності; прагнення до творчих досягнень, саморозвитку; інтерес; *емоційно-ціннісний* компонент становить естетичне ставлення до дійсності, емоційність, асертивність, ціннісне ставлення до творчості; *когнітивний* – розвинені уява і фантазія, художньо-творчі здібності, оригінальність і швидкість мислення, рівень творчої активності, наявність професійних знань, умінь і навичок, що сприяють успішній професійній діяльності, здатність використовувати їх в практичній діяльності; *рефлексивно-творчий* обумовлює саморегуляцію навчально-професійної діяльності, потребу в творчій самореалізації.

Для визначення рівня розвитку креативності майбутніх вихователів було проведено педагогічний експеримент, в якому брало участь 54 студента першого курсу факультету дошкільної педагогіки і психології Державного закладу «Південно-українській національний педагогічний університет імені К. Ушинського».

За діагностичною програмою дослідження було проведено: анкетування, аналіз творчих проєктів студентів; опитування за авторськими методиками, які спрямовані на діагностику параметрів креативності майбутніх вихователів.

По-перше, проводилось анкетування майбутніх вихователів. На запитання, як вони розуміють поняття «креативна особистість» 73% висловились таким чином: «вміння незвично бачити»; «здатність створювати щось оригінальне»; «здатність творчо вирішувати проблеми»; «добре розвинена фантазія, уява», «здатність бачити світ по-своєму», «незалежність поглядів», тобто студентами розкривалося дане поняття на основі його окремих аспектів. Більшість майбутніх вихователів ототожнюють поняття «креативність» і «творчі здібності». Також висловлювалися припущення про зв'язок креативності з мисленням, його характеристиками: гнучкістю, побіжністю, продуктивністю. Найбільш повне тлумачення поняття дали 22% респондентів, пов'язавши його також з різними особистісними якостями; 5% респондентів не дали відповіді. Питання про необхідність креативності в педагогічній праці виявило дві групи відповідей: «за» висловилися переважна більшість респондентів (72%), «проти» 28%, які вважають, що це якість необхідна людям тільки творчих професій.

Думку про генетичну обумовленість до творчості підтримують 75% майбутніх вихователів. Однак, 15% вважає, що гени не мають значення і розвивати креативність можливо за допомогою впровадження в освітній процес спеціальних умов: створення творчого середовища (55%), збагачення змісту навчання знаннями з даної проблеми (25%), використання методів і засобів навчання, які формують креативність (20%). Більша частина респондентів (94%) висловила свій позитивний інтерес до більш докладного вивчення креативності; 6% студентів заявили, що ця проблема їх не приваблює. Отже, інтерпретація отриманих в ході анкетування даних показала, що майбутні вихователі не в повній мірі розуміють сенс поняття «креативність».

Компонентна структура креативності вивчалася за допомогою авторських методик, а саме: мотиваційний компонент за допомогою методики Е. Рогова «Мотивація саморозвитку»; для дослідження когнітивного компоненту обрано адаптований тест креативності Е. Торренса «Фігурна форма» (Figural forms), «Завершення картинок» (Complete Figures). Емоційно-ціннісний компонент досліджувався за методиками Е. Торршолової, Т. Морозової «Геометрія в композиції», «Матісс», «Ван Гог»; рефлексивно-творчий визначався за тестовою методикою Е. Туніка «Самооцінка творчих здібностей».

Аналіз отриманих даних проводився за допомогою комп'ютерної програми IBM SPSS Statistics 25 і базувався на кількісній та якісній інтерпретації творчих результатів.

Потреби, як джерело активності людини, посідають у мотиваційній сфері особистості провідне місце. Тому у мотиваційному компоненті креативності майбутніх вихователів виявлялися потреби у творчому саморозвитку бакалаврів, мотивація до творчої діяльності, прагнення до творчих досягнень. Майбутнім вихователям було запропоновано тест «Мотивація саморозвитку» (Е. Рогов). Залежно від ступеня вираженості характеристик студенти мали можливість набрати від 15 до 75 балів. Високий рівень відповідав 55-75 балам, достатній рівень – 36-54; низький рівень складає 15-35 балів.

Результати опитування зафіксовано у табл. 1.

Таблиця 1 – Результати діагностики креативності майбутніх вихователів за мотиваційним компонентом

Рівні	Експериментальна група		Контрольна група	
Високий (55-75 балів)	3	8%	4	12%
Достатній (36-54 балів)	12	50%	15	48%
Низький (35-15 балів)	9	42%	12	35%
Σ	24	100%	31	100%

Аналіз табличних значень показує, що більшість студентів обох груп набрали від 38 до 50 балів, що за результатами шкалювання відповідає показникам достатнього рівня (ЕГ – 50%, КГ – 48%), На високому рівні в КГ – 12%, у ЕГ – 8% майбутніх вихователів. На низькому рівні – 42 % майбутніх вихователів в експериментальній групі і 35% у контрольній.

Когнітивний параметр досліджувався за адаптованою методикою Е. Торренса «Фігурна форма тесту» і «Завершення картинок», де оцінювалися такі фактори розвитку мислення: «швидкість», «оригінальність», «гнучкість» і «розробленість».

Показник швидкості відображає «здатність до породження великого числа ідей» [7; 9]; оцінювався як швидкість виконання тестових завдань і визначався підрахунком числа завершених малюнків, запропонованих студентом. Гнучкість характеризує здатність до висунення різноманітних ідей, розглядання різних аспектів проблеми, використання нових стратегій вирішення проблем. Цей показник визначався кількістю різних категорій відповідей (оцінювалися як самі малюнки, так і їх назви). Показник оригінальності мислення «характеризує здатність до висунення ідей, що

відрізняються від очевидних, банальних» [7; 10]. Максимальна оцінка за оригінальність відповіді дорівнювала 2 балам для відповідей з частотою менше 2%; 0 балів для відповідей з частотою 5% і більше, також 1 бал зараховували за відповіді, що зустрічались у 4% випадків. Дані про оцінку категорії та оригінальності відповіді визначалися за допомогою таблиць. [7; 30–37].

Успішність виконання тесту не залежала від образотворчих здібностей студентів. Показник розробленості, деталізації ідей у нашому дослідженні використовувався як ступінь виразності зображення малюнка (складність зображення, ретельність розробки малюнка, кількість доповнень до основного елементу) [7, 20].

Всі показники творчого мислення (швидкість, гнучкість, оригінальність, розробленість) піддавалися аналізу відповідно до даних за Т-шкалою. Результати тестування оброблялися методом медіан, які відповідають трьом рівням: високий (значення 50 + за Т-шкалою), достатній (значення 40 + 10 за Т-шкалою) і низький (значення 35 – за Т-шкалою). Результати тестування подано у табл. 2.

Таблиця 2 – Результати діагностики креативності майбутніх вихователів за когнитивним компонентом

Рівні	Експериментальна група		Контрольна група	
Високий	–	–	–	–
Достатній	12	50%	16	48%
Низький	12	50%	15	52%
Σ	24	100%	31	100%

Аналізуючи результати табличних значень, виявлено студентів з низьким рівнем прояву креативності у ЕГ – 50%, у КГ – 52%). На достатньому рівні у ЕГ – 50%, у КГ – 48%). На високому рівні студентів немає в обох групах.

У роботах А. Мелік-Пашаєва, З. Новлянської, Н. Сакулиной, Е. Фльориной підкреслюється, що психологічною першоосновою художньо-творчої обдарованості людини є естетичне сприйняття і осмислення прекрасного у природі, у житті людини. Це особливе естетичне сприйняття становить основу художнього пізнання дійсності і виражається через естетичне ставлення людини до світу. Під естетичним ставленням розуміється таке ставлення до світу, коли людина сприймає предмети і явища як вираження їх внутрішнього стану, настрою, характеру, неповторної індивідуальності [6].

Естетичне ставлення є ядром емоційно-ціннісного компонента, у ньому максимально виражається усвідомлене прагнення до повного і всебічного розвитку сутнісних сил людини. Дослідження проводилося за методиками Е. Тор-

шілової, А. Морозової [7], адаптованих нами для студентської аудиторії. Так, за умовами тесту «Геометрія в композиції» на виявлення почуття форми необхідно співвіднести геометричну подібність композиційної побудови на картинній площині з будь-якою геометричною фігурою. Були обрані картини: Ван Стрек «Закуска», А. Брейгель «Натюрморт з фруктами» – композиційна побудова у трикутнику; Ван Альст «Натюрморт з папугою», Ван Ейк «Сім'я Арнольдфіні» овальна композиція; К. Монари «Натюрморт з письмовим приладдям», І. Машков «Натюрморт з жіночою фігурою», – композиція у квадраті. Вищий бал – 6, по 2 бали за кожну правильну відповідь.

Тест «Матіс» (Е. Торшілова, А. Морозова) застосовувався для діагностики почуття стилю, розуміння художньої манери автора. Майбутнім вихователям пропонувався набір з дванадцяти творів художників П. Сезанна, П. Пікассо і А. Матісса. Правильне виконання завдання пов'язане з умінням бачити особливості художньої манери майстрів, виразних засобів художнього образу. Вищий бал – 12, по 1 балу за кожну правильну відповідь.

Тест «Ван Гог» (Е. Торшілова, А. Морозова) використовувався з метою виявлення у майбутніх вихователів естетичного ставлення до творів мистецтва. Діагностичний матеріал – 10 пар ілюстрацій, де до вибору пропонуються твори з різним ступенем вираженості художнього образу. Правильність вибору оцінювалася в 1 бал. Максимальна кількість балів – 10. Залежно від набраного сумарного балу, результати тестування оцінювалися таким чином: високий рівень відповідає 7–10 балам, достатній рівень – 4–6; низький рівень – 1–3 балів.

Таблиця 3 – Результати діагностики креативності майбутніх вихователів за емоційно-ціннісним компонентом

Рівні	Експериментальна група		Контрольна група	
Високий	1	4%	–	–
Достатній	11	46%	15	48%
Низький	12	50%	16	52%
Σ	24	100%	31	100%

За результатами табличних значень більшість майбутніх вихователів показало низький рівень прояву креативності за емоційно-ціннісним компонентом (ЕГ – 50%; КГ – 52%). На достатньому рівні в ЕГ – 46%, КГ – 48%. На високому рівні – 4% студентів в ЕГ, у контрольній групі – відсутні. Особливу складність викликав тест «Ван Гог», де необхідно було визначити високохудожні твори, усвідомити доцільність застосованих засобів виразності для розкриття художнього образу.

Рефлексивно-творчий критерій досліджувався за тестовою методикою Е. Туніка «Самооцінка творчих здібностей» і був спрямований на визначення розвитку допитливості, уяви, складності розумових процесів особистості, схильності до ризику.

Таблиця 4 – Результати діагностики креативності майбутніх вихователів за рефлексивно-творчим компонентом

Рівні	Експериментальна група		Контрольна група	
	Число	Відсоток	Число	Відсоток
Високий	4	16%	4	12%
Достатній	14	59%	16	52%
Низький	6	25%	11	36%
Σ	24	100%	31	100%

За результатами табличних значень за досліджуваним параметром виявлено, що більшість студентів знаходиться на достатньому рівні (ЕГ – 59%; КГ – 52%). На низькому рівні (ЕГ – 25%, КГ – 36%). На високому рівні 12% у КГ і 16% студентів у ЕГ.

Отже, проведене дослідження компонентів креативності майбутніх вихователів показало такі проблеми: низька самооцінка творчих здібностей

студентів, нерозвинене творче мислення за категоріями швидкість, гнучкість, оригінальність; слабе розуміння художнього образу. Недостатній розвиток художнього сприйняття, відсутність теоретичної бази не дозволяють студентам розуміти почуття стилю, художню манеру автора. Проведене анкетне опитування підтвердило той факт, що більшість майбутніх вихователів не мають чіткого уявлення про сутність поняття «креативність», не володіють навичками її розвитку. Однак, є інтерес до проблеми креативності особистості; студенти виявляють бажання ознайомитися з навчально-методичною літературою, відвідати майстер-класи.

Усе це вказує на необхідність розробки ефективних заходів щодо розвитку креативності майбутніх вихователів в умовах освітнього процесу у вишу. Перспективу подальших розвідок вбачаємо у розробці низки завдань з розвитку процесів художнього сприйняття, творчого мислення у процесі опрацювання дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою викладання у ЗДО».

Список використаних джерел

- All Our Futures: Creativity, Culture and Education. Report to the Secretary of State for Education and Employment the Secretary of State for Culture, Media and Sport. May 1999, 229 p. – Режим доступу: <http://sirkenrobinson.com/pdf/allourfutures.pdf>
- Барышева Т. А., Жигалов Ю. А. Психолого-педагогические основы развития креативности: [учеб. пособие] / Т. А. Барышева., Ю. А. Жигалов. – СПб.: СПГУТД, 2006. – 268 с.
- Большой толковый психологический словарь. – М: Вече-Аст, 2000. – 591с.
- Ермолаева-Томина Л. Б. Креативность как реализация потенциальных возможностей человека /Л. Б. Ермолаева-Томина // Современные технологии обучения художественно-графическим дисциплинам: Сборник. – М.: Прометей, 2001. – 267 с.
- Зайцева О. Ю., Карих В. В. Креативность воспитателя как условие развития креативности детей старшего дошкольного возраста / О. Ю. Зайцева, В. В. Карих // Азимут научных исследований: педагогика и психология.- 2017. – № 3 (20) – С. 93–96
- Ильин Е. П. Психология творчества, креативности, одаренности / Е.П. Ильин.- СПб.; Питер, 2009.- 434 с.
- Краткий тест творческого мышления. Фигурная форма : Пособие для школьных психологов [Текст]. – М. : ИНТОР, 1995. – 48 с.
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/3009063/page:11/>
- Черкасова Л. Л. Современные методы оценки креативности /Л. Л. Черкасова //Альманах современной науки и образования. –2012. -№ 12.- С. 139–142.

References

- All Our Futures: Creativity, Culture and Education. Report to the Secretary of State for Education and Employment the Secretary of State for Culture, Media and Sport.1999, May. S.229. <http://sirkenrobinson.com/pdf/allourfutures.pdf>
- Barysheva T. A., Zhigalov U. A. (2006). Psikhologo-pedagogicheskiye osnovy razvitiya kreativnosti: [ucheb. posobiye]. – Psychological and pedagogical foundations of the development of creativity: [studies. allowance]. Sankt-Peterburg, Piter, 268. [in Russia].
- Bol'shoy tolkovyy psikhologicheskiy slovar'. [Large explanatory psychological dictionary]. Moscow: Veche-Ast, 591. [in Russia].
- Yermolayeva-Tomina L. B. Kreativnost' kak realizatsiya potentsial'nykh vozmozhnostey cheloveka [Creativity as the realization of human potential]. Sovremennyye tekhnologii obucheniya khudozhestvenno-graficheskim distsiplinam: Sbornik. – Modern technologies of teaching art and graphic disciplines: Collection. Moscow: Prometey, 267. [in Russia].
- Zaytseva O.U., Karikh V.V. (2017) Kreativnost' vospitatelya kak usloviye razvitiya kreativnosti detey starshego doshkol'nogo vozrasta [The creativity of the educator as a condition for the development of creativity of children of senior preschool age] Azimut nauchnykh issledovaniy: pedagogika i psikhologiya. – Azimuth of scientific research: pedagogy and psychology. № 3 (20), 93–96. [in Russia].
- Il'in, Y.P. (2009). Psikhologiya tvorchestva, kreativnosti, odarennosti.[Psychology of creativity, creativity, giftedness] Sankt-Peterburg, Piter, 434. [in Russia].

7. Kratkiy test tvorcheskogo myshleniya. Figurnaya forma : Posobiye dlya shkol'nykh psikhologov.[A brief test of creative thinking. Figured form: A Handbook for school psychologists]. Moscow: INTOR, 1995, 48. [in Russia].
8. Natsional'na stratehiya rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku. URL<https://studfiles.net/preview/3009063/page:11/> [in Ukrainian].
9. Cherkasova, L. L. (2012) Sovremennyye metody otsenki kreativnosti [Modern methods of creativity evaluation] Al'manakh sovremennoy nauki i obrazovaniya – Almanac of Modern Science and Education. Vypusk 12, 139–142. [in Russia].

Ивершинь Анжелика. Диагностика развития креативности личности будущих воспитателей

В статье акцентировано внимание на понятии «креативность будущих воспитателей детей дошкольного возраста». Замечено, что именно от креативного потенциала педагогов дошкольного образования зависит креативное развитие воспитанников. Указано, что креативность является сложным многокомпонентным явлением, которое охватывает интеллектуальную сферу человека, личностные качества, жизненную позицию и нацеливает личность на творчество. Предложена структура креативности будущих воспитателей, которая состоит из следующих компонентов: мотивационного, эмоционально-ценностного, когнитивного, рефлексивно-творческого. Описан диагностический инструментарий для определения степени развития компонентов креативности будущих воспитателей и поданы результаты констатирующего среза.

Ключевые слова: креативность, будущие воспитатели детей дошкольного возраста, диагностика.

Ivershin Angelika. Diagnostics of development of creativity at future educators of children of preschool age

Modern global changes related to rapid scientific and technological progress, change in living standards, revision of standards of life, set the task of higher education for the formation of a person with developed creative abilities, the desire for constant self-education, creativity. Developing of creative personality traits is of fundamental importance in meeting the challenges of economic development. New ideas, innovation and ingenuity in the development of products and services are increasingly important to the economic competitiveness of companies, and of countries.

The development of the future educator as a creative individual is important because it is from the creative potential of teachers that the creative development of the pupils depends.

For a creative person, such personal qualities are important that allow you to operate effectively in situations of uncertainty, go beyond the predictable, show spontaneity.

A creative person has a developed intellect that allows you to create something new, previously unknown. Important for a creative person is also activity, an understanding of the value of creativity and development, the desire to create something new, change oneself and change the world around oneself.

According to our impression, the creativity of future educators of preschool children is the quality of the individual, which is based on the needs for self-actualization, characterized by flexibility and originality of thinking and manifested in the ability to creative activity. The author of the article proposed the structure of creativity of future educators, which consists of the following components: motivational, emotional and cognitive, reflective.

A diagnostic methodology was selected to determine the degree of development of the components of creativity of future educators and an ascertaining experiment was conducted to determine the level develop the creativity of students. A study of the components of creativity of future educators showed the following problems: low self-esteem of the creative abilities of students; undeveloped creative thinking in categories of fluency, flexibility, originality. Students showed low and medium results; noted a weak understanding of the artistic image. The weak development of artistic perception, the lack of a theoretical basis make it impossible to understand the of style and artistic manner of a work of art.

We intend to carry out further work on the development of students' creativity in the study of the subject of «The Basics of Fine Arts».

Key words: creativity, future teachers of preschool children, diagnostics.